

HiSMaComp Project Workshop, Münster, 5–7 października 2023 roku

Choć spotkanie w Münster było klasycznymi warsztatami, to ze swoim bogatym, trzydniowym programem i blisko 50 uczestnikami z kilku krajów miało rangę nie mniejszą niż niejedna konferencja. Kierowany przez Romana Czaję (UMK) projekt HiSMaComp jest finansowany przez Narodowe Centrum Nauki i Deutsche Forschungsgemeinschaft w ramach programu Beethoven 4. Rozpoczął się w lecie 2022 r. i jest przewidziany na trzy lata. Warsztaty odbyły się więc jeszcze przed półmetkiem i były raczej podsumowaniem jego początkowej fazy oraz próbą wyznaczenia dalszego kierunku. Istotne znaczenie miała wymiana poglądów między członkami zespołów bezpośrednio zaangażowanych w prace po stronie polskiej i niemieckiej oraz zewnętrznych ekspertów, w tym osób zaangażowanych w grant „Historical Ontology of Urban Space”. To wcześniejsze przedsięwzięcie miało za zadanie przygotowanie podstaw teoretycznych dla opracowania cyfrowych atlasów miast tak, aby maksymalnie ułatwić badania porównawcze z wykorzystaniem komputerów¹.

Nowa inicjatywa stanowi w pewnej mierze kontynuację i weryfikację rezultatów projektu HOUSE. Odniesienie do niego, szczególnie w zakresie przyjmowanych rozwiązań ontologicznych, pojawiało się często w obradach.

Część wystąpień była poświęcona wyjaśnieniu, względnie pogłębieniu znajomości podstawowych zagadnień: czym są metadane, Open Data, zasady FAIR, jakie znaczenie ma ontologia w pracy z systemami informacji przestrzennej (GIS). Dwa wystąpienia poświęcono specyficie map katastralnych w Polsce i w Niemczech. Kolejnym ważnym blokiem była prezentacja ustaleń szczegółowych w ramach przygotowań do edycji sześciu atlasów miast. Obejmują one po jednym przykładzie z Polski i z Niemiec metropolii (Warszawa i Magdeburg), miasteczka kościelnego (Olsztyn i Ochsenfurt) oraz uzdrowiska (Inowrocław i Bad Pyrmont). Po wprowadzeniu w historię tego ostatniego ośrodka uczestnicy byli proszeni o zakwalifikowanie obiektów odnalezionych w konkretnych źródłach tekstowych i ikonograficznych do właściwych kategorii ontologicznych i zlokalizowanie ich na współczesnej mapie cyfrowej. To ćwiczenie było następnie punktem wyjścia do dyskusji na temat przydatności ontologii dziedzinowej. Ostatnie posiedzenie miało najbardziej techniczny charakter i zawierało prezentację wybranych narzędzi, m.in. aplikacji i platformy GeoNode.

Bardzo żywe obrady i nie mniej ożywione rozmowy w kularach są dobrym symptomem badawczego fermentu, jaki niesie ze sobą ten interdyscyplinarny i międzynarodowy projekt. ■

Marek Słoń
(Lublin)

¹ Ukazała się książka podsumowująca wyniki projektu: *Modeling the City. Formal Ontology and Spatial Humanities*, red. W. Duży, Oxford 2024.